

February 14, 1958
Letter, A. Rapacki to Mr. Jacob D. Beam,
Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of
the United States of America in Warsaw
"

Citation:

"Letter, A. Rapacki to Mr. Jacob D. Beam, Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of the United States of America in Warsaw
", February 14, 1958, Wilson Center Digital Archive, Polskie dokumenty dyplomatyczne 1958 (Warszawa: Polski Instytut Spraw
Mie

dzynarodowych, 2011), Document #66, pp.149-150. Translated by Jerzy Giebułtowski.
<https://digitalarchive.wilsoncenter.org/document/208958>

Summary:

Adam Rapacki, the Polish Minister of Foreign Affairs, discusses the Polish Plan and the Soviet proposal for a meeting of various heads of state.

Credits:

This document was made possible with support from Carnegie Corporation of New York (CCNY)

Original Language:

Polish

Contents:

Original Scan
Translation - English

14 lutego

66

66

*14 lutego, pismo ministra spraw zagranicznych do ambasadora USA
w sprawie strefy bezatomowej w Europie Środkowej*

Warszawa, dnia 14 lutego 1958 roku

Jego Ekscelencja Pan Jacob D. Beam
Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny
Stanów Zjednoczonych Ameryki w Warszawie

Panie Ambasadorze,

Pragnę nawiązać do rozmowy, jaką przeprowadziłem w dniu 9 grudnia 1957 roku z Panem Chargé d'Affaires Ambasady Stanów Zjednoczonych w Warszawie. W rozmowie tej przedstawiłem stanowisko Rządu Polskiego wobec zarysowujących się tendencji upowszechniania zbrojeń jądrowych na terenie Europy, a w szczególności przyspieszania zbrojeń w Niemczech Zachodnich. Groźba dalszych komplikacji przede wszystkim w Europie Środkowej, przez którą przebiega linia styku przeciwstawnych ugrupowań militarnych, oraz wzrostu napięcia międzynarodowego skłoniła Rząd Polski do podjęcia wówczas bezpośrednich rozmów w drodze dyplomatycznej na temat polskiej propozycji, złożonej 2 października 1957 roku na forum ONZ, w sprawie stworzenia strefy bezatomowej w Środkowej Europie.

Propozycja ta wzbudziła żywe zainteresowanie w kołach rządowych i politycznych oraz w szerokiej opinii publicznej wielu krajów.

Biorąc pod uwagę szereg opinii zgłoszonych w oświadczeniach złożonych w związku z polską propozycją oraz w celu ułatwienia negocjacji Rząd Polski postanowił przedstawić bardziej szczegółowe rozwinięcie swoich propozycji. Znajduje to wyraz w załączonym memorandum²², które Rząd Polski przesyła równocześnie rządowi Francji, Wielkiej Brytanii i ZSRR oraz innym zainteresowanych państw.

Rząd Polski zdaje sobie sprawę z tego, że rozwiązanie problemu rozbrojenia w skali światowej wymaga przede wszystkim rokowań między Wielkimi Mocarstwami oraz innymi zainteresowanymi państwami. Dlatego Rząd Polski popiera propozycję Rządu ZSRR dotyczącą spotkania kierowniczych działaczy państwowych na najwyższym szczeblu z udziałem Szefów Rządów. Spotkanie takie mogłoby również doprowadzić do uzgodnienia

²² Dok. nr 62.

sprawy utworzenia strefy bezatomowej w Środkowej Europie, gdyby do tego czasu nie osiągnięto porozumienia między zainteresowanymi państwami. W każdym razie podjęcie już obecnie rozmów w sprawie strefy bezatomowej w Środkowej Europie przyczyniłoby się do pomyślnego przebiegu wspomnianego spotkania.

Rząd Polski wyraża nadzieję, że Rząd Stanów Zjednoczonych przestudiuje załączone memorandum i że propozycje w nim zawarte spotkają się ze zrozumieniem Rządu Stanów Zjednoczonych. Rząd Polski ze swej strony gotów jest kontynuować wymianę zdań z Rządem Stanów Zjednoczonych w tej sprawie.

Proszę przyjąć, Panie Ambasadorze, wyrazy mojego najwyższego szacunku.

*f*A. Rapacki^f

AMSZ, z. 9, w. 47, t. 623

67

*15 lutego, notatka wicedyrektora Departamentu III
w sprawie pomocy charytatywnej dla Polski
ze strony Światowej Rady Kościołów*

Warszawa, 15 lutego 1958 r.

Ścisłe tajne

Notatka

w sprawie akcji pomocy dla Polski ze strony kościołów niekatolickich

W ostatnim roku można było zaobserwować wzmożone zainteresowanie Polską ze strony Światowej Rady Kościołów Ekumenicznych – „World Council of Churches”, znane pod skrótem „Church World Service” (CWS) z siedzibą w Genewie. Organizacja ta zrzesza obecnie 258 kościołów i sekt niekatolickich. Reprezentantem CWS w Europie i dyrektorem dla spraw Europy Wschodniej jest dr. Howard Franklin SCHOMER, a jego zastępcą John

66

February 14, letter of the minister of foreign affairs to the US ambassador regarding the nuclear-free zone in Central Europe
Warsaw, February 14, 1958

His Excellency Mr Jacob D. Beam
Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary
of the United States of America in Warsaw

Mister Ambassador,

I wish to refer to the conversation that I conducted on December 9, 1957 with the chargé d'affaires of the United States Embassy in Warsaw. In that conversation I presented the position of the Polish Government vis-à-vis the emerging tendencies to proliferate nuclear weapons in Europe, in particular to accelerate the arming of West Germany. The danger of further complications, primarily in Central Europe, which is the point of contact between the opposing military blocs, persuaded the Polish Government to engage then in direct diplomatic talks regarding the Polish proposal, put forward on October 2, 1957 on the UN forum, regarding the establishment of on nuclear-free zone in Central Europe.

The proposal met with keen interest among the government and political circles as well as among the broad public opinion in many countries.

Considering the body of opinion submitted in statements made in connection with the Polish proposal, and in order to facilitate negotiation, the Polish Government decided to present a more detailed elaboration of its proposals. This found expression in the attached memorandum,²[\[1\]](#)² which the Polish Government is sending simultaneously to the governments of France, Great Britain and the USSR, and other interested countries.

The Polish government realizes that solving the problem on the global scale requires, in the first place, negotiations between the Great Powers and other interested states. That is why the Polish Government supports Soviet Government's proposal regarding a top-level meeting of leading state activists with Heads of Government participating. Such a meeting could also bring agreement on the establishment of an nuclear-free zone in Central Europe, if the interested parties did not reach agreement until such time. In any case, starting talks on the nuclear-free zone now would lead to a successful course of the negotiations.

The Polish Government hopes that the US Government will study the attached memorandum and that the proposals included therein will find understanding of the US Government. The Polish Government, on its part, is prepared to continue exchange of opinions with the US Government on this issue.

Please accept, Mister Ambassador, [words of] my deepest respect.

fA. Rapackif

AMSZ, z. 9, w. 47, t. 623

22 Doc. no 62.